

U 63/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EEG) nr 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser (ändring av den s.k. slotförordningen)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 12 juli 2022 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EEG) nr 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser.

Helsingfors den 18 augusti 2022

Kommunikationsminister Timo Harakka

Kommunikationsråd Emil Asp

KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

PROMEMORIA

EU/2022/0818

18.8.2022

KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV RÅDETS FÖRORDNING (EEG) NR 95/93 OM GEMENSAMMA REGLER FÖR FÖRDELNING AV ANKOMST- OCH AVGÅNGSTIDER VID GEMENSKAPENS FLYGPLATSER (ÄNDRING AV DEN S.K. SLOTFÖRORDNINGEN)

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 12 juli 2022 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EEG) nr 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser (COM(2022) 334 final). Syftet med förslaget är att säkerställa att den rättsliga ramen för fördelning av ankomst- och avgångstider är flexibel om den epidemiologiska situationen eller Rysslands anfallskrig mot Ukraina leder till en kraftig nedgång i flygtrafiken.

Förslaget grundar sig på artikel 100.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Rådets förordning (EEG) nr 95/93 innehåller regler för hur ankomst- och avgångstiderna vid EU:s flygplatser (de s.k. slottiderna) ska fördelas mellan flygbolagen enligt principen att utnyttjade tider går förlorade. Ett flygbolag ska använda minst 80 procent av de slottider som det tilldelats för en sommar- eller vintersäsong för att få behålla samma slottider även under nästa tidtabellsperiod.

Covid-19-situationen ledde till en kraftig nedgång i flygtrafiken, där flygtrafiken när situationen var som värst endast utgjorde 10–20 procent av trafiken under normala förhållanden. Eftersom flygbolagen inte kunde flyga normalt säkerställde man med hjälp av tillfälliga undantag från kravet på en utnyttjandegrad på 80 procent att flygbolagen kunde behålla sina tidigare slottider när man återgår till normala förhållanden. Genom de undantag som gjorts har kravet på utnyttjande av slottider stegvis höjts från 0 till 64 procent. De tillfälliga undantagen upphör att gälla den 29 oktober 2022. Kommissionens befogenheter att förlänga undantagen genom delegerade akter löpte ut den 21 februari 2022, varför kommissionen inte kan förlänga undantagen efter tidtabellsperioden för sommaren 2022.

Även om flygtrafiken har återhämtat sig och Eurocontrol förutspår att flygtrafiken i början av vinterperioden 2022 kommer att utgöra 90 procent av nivån 2019 har det visat sig svårt att förutsäga hur Covid-19-situationen kommer att utvecklas. Dessutom påverkar Rysslands anfallskrig mot Ukraina flygtrafiken på så sätt att de flygningar som omdirigerats på grund av flygförbud kan göra det svårare att behålla ankomst- och avgångstiderna. Genom förslaget till förordning förbereder man sig även på en situation där flyginfrastrukturen och flygförbindelserna mellan EU och Ukraina återställs.

Genom den föreslagna ändringen av förordningen ges kommissionen tillfälligt befogenheter att anpassa 80/20-regeln om den epidemiologiska situationen eller Rysslands anfallskrig mot

Ukraina kräver det. Enligt förslaget är det inte i detta skede när flygtrafiken håller på att återhämta sig motiverat att sänka kravet på utnyttjande av slottider, utan kommissionen kan vid behov på vissa villkor sänka kravet på 80 procent till 0–70 pro-cent. Bland de faktorer som kan motivera att slottiderna lämnas oanvända beaktas dessutom fortfarande situationer där myndigheterna inför restriktioner som begränsar flygresorna eller allvarligt hämmar passagerarnas möjlighet att resa. Godtagbara motiveringar hänför sig till restriktioner som införs i syfte att hantera en epidemiologisk situation, en naturkatastrof och politisk oro som även påverkar flygplatserna. Genom ändringarna förtydligar och förenhetligar man även den verksamhet som de s.k. slot-samordnarna, det vill säga de som samordnar fördelningen av slottiderna på flygplatserna, utövar i en exceptionell situation.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Förslagets rättsliga grund är artikel 100.2 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt (EUF-fördraget). På förslaget tillämpas det ordinarie lagstiftningsförfarandet enligt artikel 294 i EUF-fördraget. Statsrådet anser att förslagets rättsliga grund är lämplig.

4 Förslagets konsekvenser

Genom undantagsbestämmelserna i förslaget säkerställs flygbolagens rätt att behålla de nuvarande slottiderna under nästa tidtabellperiod även om de inte utnyttjar dem under undantagsperioden. Därmed behöver flygbolagen inte flyga med tomma flygplan, vilket skulle anstränga flygbolagens ekonomi ytterligare och även belasta miljön i onödan.

5 Behandling av förslaget i Finland och i Europeiska unionen

Statsrådets skrivelse har beretts vid kommunikationsministeriet. Förslaget till förordning och utkastet till E-skrivelse behandlades den 25.–27.7.2022 genom skriftligt förfarande i trafiksektionen, som är underställd kommittén för EU-ärenden.

Förslaget började behandlas i rådets arbetsgrupp för luftfart den 26 juli 2022 och behandlingen fortsätter i september. Enligt preliminära uppgifter ska rådets behandling av ärendet eventuellt redan i september nå beslutsfasen i Ständiga representanternas kommitté (Coreper I). Målet är att förslaget ska antas av Europaparlamentet och rådet så att ändringarna kan träda i kraft den 30 oktober 2022.

6 Ålands självstyrelse

Ärendet hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

7 Statsrådets ståndpunkt

Finland stöder den föreslagna ändringen av förordningen som innebär att kommissionen tillfälligt ges befogenheter att anpassa 80/20-reglen i fråga om ankomst- och avgångstider. Finland anser att det är viktigt att säkerställa förutsägbarheten i exceptionella situationer med beaktande av miljöaspekterna. När undantag införs i bestämmelserna om ankomst- och avgångstider bör man beakta en jämlik behandling av olika aktörer, fungerande marknader och möjligheten att agera snabbt i exceptionella situationer.

U 63/2022 rd

Finland anser att det är viktigt att man i förslaget beaktar den exceptionella situation som råder inom branschen bland annat på grund av kriget i Ukraina, sanktionerna och coronabegränsningarna samt deras konsekvenser. Finland anser också att det är viktigt att förordningen träder i kraft innan de nuvarande undantagen upphör att gälla.